

מידעון להורים

בס"ד, סיוון תשפ"ד, פרשת שלח-לך

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

שני שיעורים- הראשון בגמרא במסכת ברכות פרק שביעי והשני בנושא כללי- שיעורי בחירה בנושאי מוסר, אמונה, הלכה ותנ"ך. **אנו רואים במעשה זה חשיבות עליונה. סמל ומופת לחינוך של הישיבה. ערך הנשיאה בנטל הוא ערך מרכזי שאנו מחנכים לאורו.** כשם שמי שנדרש/יכול לצאת למלחמה ולמילואים יוצא לקרב ומחרף את נפשו בלחימה, כך כל אדם צריך לתרום למען עם ישראל בשעה קשה זו.

מיזם לימוד התורה בחופשה הוא הפנמת ערך הקובע שללימוד התורה יש משקל עצום על זכותנו על הארץ ועל מצב הזכויות הכללי של עם ישראל. אנו מקווים להמשיך את הלימוד גם בשבועות הקרובים. נשמח מאוד שתלמידים נוספים יצטרפו למיזם מבורך זה. ניתן להצטרף בכל יום ואין בכך מחויבות. הלימוד מסתיים באופן רשמי בשעה 11:15 אך התלמידים מוזמנים תמיד להישאר.

כולנו צריכים לזכור שחיילינו נמצאים

לבנים היקרים והוריהם, שלום רב.

מה קורה בישיבה שלנו???

החופש הגדול. עומדים אנו בחופש הגדול. גדול באורכו, גדול בשעמום, גדול באתגריו וגדול בעזרה בבית להורים ולאחים. מה עושים עם החופש הגדול הזה?????

זכורני, כשהייתי נער בישיבה התיכונית בקרית שמואל, פתחנו את החופש בקייטנת בני תורה ושם שילבנו בין הלימוד לבין החופש, שילוב מעניין ואיכותי. לאחר שהסתיימה הקייטנה העברנו את רוב שעות היום בסניף בנ"ע בלימוד תורה, בפעילויות חינוכיות והתנדבותיות ובפעילות פנאי. לנו לא היה מחשב ולא היו סמארטפונים ובשעות הבילוי קראנו ספרים רבים להשכלה ולהנאה והלכנו למקומות שונים כדי להתנדב.

כיום, שהאמצעים הטכנולוגיים שונים ונמצאים בידי הבנים האתגר הרבה יותר גדול. לכן אני חושב שהבנים צריכים לשבת עם ההורים על תוכנית החופש ולתכנן אותו בצורה כזו שהחופש יעבור מתוך עשייה חינוכית, ערכית, לימודית וכמובן גם פעילות כיפית.

צו 8- לימוד תורה בחופשת הקיץ. החל מהיום הראשון לחופשה מתקיים ב"ה סדר לימוד קבוע בישיבה. אנו גאים בתלמידים (60-70) שמקפידים להגיע מידי יום ובר"מים שמתנדבים ללמד. כל בוקר נפתח בתפילת שחרית וארוחת בוקר. לאחר מכן מתקיימים

במלחמה קשה עם החמאס, החיזבאללה, ולפי ראש הממשלה יש 5 יעדים נוספים בגזרות השונות שאנחנו לא מכירים אותם. מאות הרוגי צה"ל, לצעיר גם היום בג'נין. אלפי חיילי צה"ל פצועים נמצאים בבתי החולים וחלקם מורדמים ומונשמים זמן רב. כולנו מתפללים לרפואתם השלמה. עדיין קיימים מעל 120 חטופים שנמצאים בעזה ואנחנו מתפללים לרפואתם וחזרתם הביתה בריאים ושלמים, ובל נשכח את עשרות אלפי המפונים מאזורי הלחימה.

מה אנחנו יכולים לעשות בשעת דין זו??? להתפלל, ללמוד תורה, להרבות במעשי חסד, ולהיות טובים יותר אחד לשני.

אני מבקש מכם להמשיך להגיע לתפילות שחרית בישיבה וללימוד התורה מידי יום, ומי שעדיין לא היה בשבוע הראשון, אנא !!! הצטרפו אלינו בשבוע השני.

דבר נוסף משמעותי מאוד – סיימנו את מסכת בבא מציעא עם 7 תלמידים. וואי...למדו כל יום דף יומי. אשרינו שיש בישיבה כאלו תלמידים.

לימוד דף יומי בישיבה – מסכת בבא בתרא. התחלנו בדף היומי במסכת בבא בתרא היום בישיבה, היום היו 15 חברה. כל יום בשעה 10.30 יתקיים שיעור דף יומי בישיבה בבית המדרש הגדול. הצטרפו אלינו.

קורסי קיץ בישיבה. ב"ה העשייה בישיבה לא עוצרת !! השבוע התקיימו 12 קורסי קיץ אינטנסיביים באנגלית ומתמטיקה לכיתות ז'-ח'-ט' שבמהלכם נערכה חזרה על החומר השנתי. כל קורס נלמד בהיקף של 15 שעות לימוד..

תפילות ולימודי תורה בבית. חשוב מאד שכל תלמיד יקבע לעצמו הרגלים לחופשה החל מהיום הראשון: מנין קבוע לתפילות. תכנית מסודרת לחופש. זמן ללמוד, זמן לנוח, זמן לעשות כסף וזמן לעזור בבית!

דברים ידועים שאני נוהג לומר בישיבה המון - החיבור האמתי שלנו לתורה הוא דווקא בימי החופשה, כפי שאני נוהג לספר על המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל שכתב על גג בית המדרש בישיבתו – **"לכו בנים שמעו לי...."** כשתלכו מהישיבה תמשיכו לשמוע לי ולקיים את התורה שאתם מקיימים בישיבה. תלכו...אך תמשיכו לשמוע לי.

פרשת שלח-לך

פרשה מאתגרת עם חטא המרגלים
כשבסופה נמצאת מצוות הציצית.

האם יש קשר בין שני עניינים אלו?????

חטא המרגלים ומצוות הציצית ומה שביניהם

כמה פעמים עלתה השאלה במחשבותיכם – למה צריך ציצית?? כל כך חם ומציק.... ואכן יודעים אתם בניי היקרים, שנושא זה מציק לי מאוד באופן אישי כשאני רואה תלמידים שלא הולכים עם הציצית. מצווה כ"כ חשובה שהגאון מווילנה בכה לפני מותו על מצווה זו שכ"כ קל לקיימה בעולם הזה ויש לה שכר גדול מאוד ולצערנו היא לא תהיה בעולם הבא. (הסיפור המלא בסוף הדברים)

נשאלת השאלה – למה???? מה מועילה הציצית???? מהי חשיבות הציצית????

הציצית היא בעצם המדים היהודיים של כל יהודי. לציצית קיימת משימה חשובה, כפי שכתוב בתורה:

"וראיתם אותנו וזכרתם את כל מצוות ה' אלוקיכם ועשיתם אותם", לאמור: הציצית מזכירה לנו את הברית שכרתנו עם ה' יתב' לזכור את מצוות ה' ולקיים אותן. הציצית מגנה על האדם מהנטייה "לתור אחר לבבו ועיניו", כמובא בלשון המדרש רבה י"ז – ו': **"ולא תתורו אחרי לבבכם.... משל לאחד מושלך לתוך המים, הושיט הקברניט את החבל ואמר לו תפוש חבל זה בידך ואל תניחהו, שאם תניחהו אין לך חיים, אף כך אמר לו ה' לישראל כל זמן שאתם מדובקין במצוות "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם חיים כולכם היום"**.

הציצית משמשת בעצם חבל הצלה, אשר ההיאחזות בה מזכירה לאדם את מקומו, מחנכת אותו לדבקות בערכים אמיתיים ונצחיים. הציצית מצילה אותנו מנטייתנו לתור אחר לבבנו, והיא מביאה אותנו למקום בטוח ויציב עבורנו.

וכיצד מצווה זו קשורה לחטא המרגלים??

פרשת השבוע עוסקת במספר נושאים: חטא המרגלים, חטא המעפילים, מצוות שונות דוגמת חלה ונסכים, ולבסוף פרשת המקושש ופרשת ציצית. האירוע המרכזי בפרשתנו הוא חטא המרגלים, חטא חמור אשר הביא להשלכות חמורות על עם ישראל - המשך ההליכה במדבר במשך ארבעים שנה והשמדתו של כל דור המדבר על מנת שלא ייכנס לארץ.

שאלה גדולה בה עסקו רבים מן הפרשנים המוקדמים והאחרונים: **מה היה חטאם של המרגלים????**

נצטט מעט מדברי הרמב"ן:

"ועוד מה עשו המרגלים, כי משה אמר להם (פסוק יח) וראיתם את הארץ מה היא ואת העם היושב עליה החזק הוא

למען החיילים החטופים והפצועים

הרפה המעט הוא אם רב, ואמר להם בערים (פסוק יט) הבמחנים אם במבצרים, ועל כל פנים היו צריכין להשיבו על מה שצווה אותם. ומה פשעם ומה חטאתם כשאמרו לו (פסוק כח) אפס כי עז העם והערים בצורות גדולות, וכי על מנת שיעידו לו שקר שלח אותם"?

לכאורה המרגלים נשלחו על מנת לחזור עם דיווח עדכני לגבי מצב הארץ וכך הם עשו.

בפרשנים קיימות שתי גישות מרכזיות באשר למטרת שליחותם של המרגלים. **הרמב"ן** וראשונים נוספים ביארו שמטרת שליחותם הייתה צבאית – לחפור את הארץ ולחקור אותה. אין כל פסול בדרישה זו כיוון שהתורה לא תסמוך על הנס, ולכן בקשת העם לשליחת המרגלים היא לגיטימית. העם רוצה לדעת לפני שהוא נכנס לארץ ישראל כיצד הוא יצטרך להיכנס לארץ, כיצד עם ישראל יצטרך להילחם עם האומות היושבים בארץ ישראל בעת כניסתם לארץ.

לפי **הרמב"ן** עיקר חטאם היה בדיווח הבא:

"וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאָנּוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְּרִיָּהּ, אָפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצוּרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלָדֵי הָעֵנָק רָאִינוּ שָׁם".

הרמב"ן מבאר את מהות חטאם במילה אחת – **אפס**: **"כי יש להם להשיב אמרי אמת לשולחם, כי כן ציווה אותם החזק הוא הרפה הבמחנים אם במבצרים, אבל רשעם במילת 'אפס', שהיא מורה על דבר אפס ונמנע מן האדם שאי אפשר בשום עניין"**.

אמנם הארץ טובה אך אין לנו סיכוי לכבוש אותה ובכך היה עיקר חטאם לדעת הרמב"ן. המרגלים נשלחו למטרה של דיווח צבאי **ולא על מנת לחוות דעה** באשר לעלייה לארץ ובוודאי לא נשלחו כדי להמיס ולהפחיד את לב העם שלא יבואו אל הארץ.

הבעיה בגישה זו של הרמב"ן היא שלא מוזכר בשום מקום בפרשתנו ששליחים אלו היו מרגלים!

הפועל ר.ג.ל לא מופיע כלל בפרשתנו! (ריגול במקרא משמעו סריקה צבאית).

המילה שמופיעה פעמים רבות בפרשתנו היא שורש **ת.ו.ר** שמשמעו לתייר ולסייר בארץ. אנשים אלו נשלחו כדי לספר בשבחה של הארץ ובכך להרים את מורל העם באשר לכניסה לארץ. חטאם של שליחים אלו היה בהמרת השליחות מתיירים למרגלים המוסרים דיווחים צבאיים לא מדויקים, ולא לצורך כך הם נשלחו ע"י העם.

כאשר משה שלח את המשלחת הוא הטיל עליהם מספר שאלות אותן הם צריכים לברר:

1. האם העם חזק או רפה?

2. האם הארץ טובה או רעה? האם התושבים גרים במחנים או במבצרים?

3. האם הארץ שמנה או רזה מבחינת שטחים חקלאיים?

5

השאלה הראשונה אין מטרתה צבאית - האם קל לכבוש את הארץ, אלא היא שאלת בירור לגבי טיב

הארץ.

רש"י מבאר:

"החזק הוא הרפה - סימן מסר להם, אם בפרזים יושבין, חזקים הם שסומכין על גבורתם, ואם בערים בצורות הם יושבין, חלשים הם."

יש ארץ המגדלת חלשים ויש המגדלת גיבורים - אנשי המקום מעידים על טיבו של המקום עצמו.

השאלה השנייה האם התושבים גרים במחנות או במבצרים, אינה עוסקת בכיבוש צבאי אלא ברמת החיים של תושבי המקום - האם התושבים חיים בתנאים דחוקים (במחנים) או בתנאים מרווחים (מבצרים) ובכך ניתן לבדוק את טיב הארץ.

השאלה השלישית עוסקת בטיב החקלאי של הארץ - האם הארץ מבחינת גידוליה שמנה או רזה?

כשהמרגלים חוזרים, הם נותנים תשובה צבאית וההערכה צבאית - **"לא נוכל לעלות"**, ובזה היה עיקר חטאם - המרת השליחות מתיירים למרגלים המחלישים את רוח העם.

נראה שסוף פרשתנו העוסקת במצוות הציצית קשורה לתחילת פרשתנו באשר לחטא המרגלים: **"וְהָיָה לָכֵם לְצִיצֵת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְקֹוֹק וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֵנִים אַחֲרֵיהֶם"**.

מצוות הציצית נועדה שלא לתור אחר העיניים - המרגלים חטאו בכך שתרמו אחרי עיניהם ולא תרו על פי ציווי ה' יתב! כאשר הקב"ה מתאר את חטא המרגלים הוא נוקט בביטוי חמור: **"וּפְגַרְיֶכֶם אַתֶּם יִפְלוּ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה: וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ רַעִים בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנִשְׂאוּ אֶת זְנוּתֵיכֶם עַד תֵּם פְּגַרְיֶכֶם בַּמִּדְבָּר"**. (שלח י"ד - ל"ג)

חטא המרגלים מכונה בשם זנות כיון שיש כאן בגידה בייעוד האלוהי של ה' יתב' לעם ישראל - בגידה בארץ ישראל. הציצית נועדה לשמור את האדם מן הזנות ולהרחיק את האדם מהעבירה.

עיקר מצוות הציצית היא **"וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'"** - מצוות הציצית מתקנת את חטא המרגלים. מצוות הציצית מלמדת מהי ראייה רצויה - ראייה המביאה לזכירת מצוות ה' ולא ראייה המביאה את האדם לתור אחר מראה עיניו בלבד.

אחד הסיפורים על הרב צבי יהודה זצ"ל עוסק בתגובתו להתקפה שבאה מצדן של הישיבות הוותיקות על צורת לבושם של בחורי ישיבת מרכז הרב. טענו נגדו כי ישיבת מרכז הרב אינה ישיבה, שכן הבחורים אינם לבושים שם כראוי לבחורי ישיבות – עם חליפות ומגבעות, זהו כבוד התורה, וכך ראוי שייראה תלמיד חכם. תגובתו, כפי שמסופר, הייתה: **"המדים של יהודי אינם חליפות ומגבעות. המדים של יהודי הם – הציצית"**. זו המשמעות העמוקה של הפרשה החותמת את פרשת השבוע שלנו – ציצית.

הציצית היא בגד כהן. לפני שנים רבות כתב הרב יואל בן נון על ההקבלות שבין ציצית ובין ציץ של הכהן הגדול: שניהם נכתבים באותה צורה (התורה כותבת **"ציצת"** ולא בשום כתיב אחר); שניהם עם פתיל תכלת; ושניהם נועדו לזיכרון.

עובדה זו מדגישה עוד יותר את חשיבות לבישת הציצית. למעשה מתבאר מתוך התורה עצמה כי הדרך בה יש לראות את הציצית היא כבגדי כהונה. יש בגדי כהונה אותם מצווים הכוהנים ללבוש במקדש; יש בגדי כהונה שכל אחד מהגברים זוכה ללבוש במדינה: הציצית. ארץ ישראל והעולם כולו הופכים אפוא למקדש גדול אחד, כל אחד מאתנו הוא כוהן במקדש הזה, ולכל אחד בגד כהונה מיוחד במינו.

על אף העובדה שאין לבישת הציצית מצווה חיובית, שהלוא אם אין לאדם בגד עם ארבע כנפות אין הוא חייב בציצית, השתרשה לאורך הדורות ההכרה כי יש להתייחס אליה כאל מצווה חיובית, ולחייב את עצמנו בלבישת ציצית. הדבר נובע הן מההזדמנות הגדולה לקיים את מצוות התורה, והן מהחשיבות להתלבש בבגד כהונה המיוחד הזה, ולהביא לידי ביטוי את תפיסת העולם שאנו חיים לאורה. גם המציאות היא מקדש להופעת ד', ואנחנו לבושים כמי שמשמשים בקודש במציאות זו.

מעבר להיות הציצית מצווה, ומעבר להיותה המדים שלנו, הציצית מהווה גם לאור הכתוב בתורה **מעין תזכורת**. המודע לכך שהוא לבוש בציצית נזכר במצוות ד', ומכוח העובדה הזו הוא מחדש את המחויבות שלנו שלא לתור אחרי הלב ואחר העיניים. התורה לא ציוותה עלינו להתנזר מהעולם ולא לחיות בתוכו, אולם היא ציוותה עלינו שלא ללכת שולל אחרי מה שהעולם הזה לעתים קורא לנו לעשות. היא חייבה אותנו להיות מודעים הן ליופי ולעוצמות הקיימות בעולם, והן לסכנות ולאפשרויות ליפול. בין שאר המנגנונים שהתורה לימדה אותנו, המאפשרים את ההתמודדות עם סכנות המציאות - מצויים גם הבגדים המיוחדים שאנו לובשים. המבקש לחיות חיי תורה ועבודה מלאים לובש אפוא ציצית, והוא מקים לעצמו עוד מנגנון המאפשר לו להתמודד כראוי עם המציאות.

בקריאת פרשת הציצית השבת אנו מחדשים את כל החובות האלה, ונדרשים לקיים את מצוות ציצית ולהתגאות בה, כחלק מהזכות הגדולה לשאת את שם ד' בעולם.

הרחבתי באחד השיעורים בבית המדרש שבקשירת הציציות לבגד, לוקחים את הפתילים הלבנים ואת פתיל התכלת ומלפפים אותם אחד בשני. הפתילים הלבנים

מסמלים את הפרטים הקטנים והרבים שהאדם עסוק בהם, כמו – אוכל, שתייה, עבודה.....
 7 ופתיל התכלת מסמל את התכלית והמטרה של האדם בעולם.

אנו לוקחים את הפרטים ולוקחים אותם לטובת התכלית והמטרה שלנו בחיים, וכמובן שהתכלית שלנו היא קיום המצוות, לימוד התורה וההתקשרות התמידית שלנו לה' יתב'.

אשרינו שזכינו במצוות הציצית !!! בואו ונתחזק במצווה זו !! היום אלפי חיילים דתיים ושאינם דתיים מקיימים את מצוות הציצית, כולם מרגישים שהציצית שומרת עלינו.

ומה הסיפור על רבי אליהו מווילנא, הגאון מוילנא – הגר"א הקדוש???

הגאון חי את ימיו בקדושה ובטהרה ובני דורו העריצו אותו כמלאך משמיים על גדולתו בתורה ומידותיו התרומיות. מימי נעוריו שקד הגאון על תלמודו יומם ולילה והשתדל לקיים את המצוות בהידור רב.

בד' של חול המועד סוכות תקנ"ח הרגיש הגאון ששעת מיתתו קרובה, ואף שחש באותה שעה חולשה יתירה, אחז בציצית ואמר: "על הכתוב "וראיתם וזכרתם את כל מצוות ה'", אומר הירושלמי – "וראיתם אותם" (את חוטי הציצית) אין כתיב כאן, אלא: "וראיתם אותם" (את ה' יתב'), מגיד שכל המקיים את מצוות הציצית, כאילו מקבל פני שכינה. הגאון פרץ בבכי ואמר: מה קשה הפרידה מעולם המעשה, שבו שהיתי עד עתה. בשכר מצווה העולה פרוטות, מצוות הציצית אדם זוכה לקבל פני שכינה, ואילו בעולם הנשמות שאני עובר אליו, אפילו ירתום האדם את כל כוחותיו, לא יוכל להשיג מדרגה זו של קבלת פני השכינה.....

סיפור נוסף: אדם שזכה לעלות מאירן לארץ ישראל סיפר – בהיותי בחור צעיר, גוייסתי לצבא האיראני ונשלחתי לקרבות נגד עיראק. הקרבות היו קשים מאוד ורבים מחבריי החיילים לחמו לצידי ונהרגו בקרבות יום אחד נשלחתי עם קבוצת חיילים למארב מסוכן. בקרב שהתפתח שם נהרגו כל החיילים האחרים ורק אני חזרתי ליחידתי, חייל בודד. מפקדיי, שראו שחזרתי חי ובודד, העמידו אותי למשפט והאשימו אותי שאני מרגל למען העיראקים, ולכן הם השאירו אותי חי. ואז, הורדתי את חולצתי והראיתי למפקדיי את הציצית שלבשתי, ואז הסברתי להם – ליהודים יש מצווה ושמה ציצית, והיא שומרת על האדם מסכנות, והיא שהצילה אותי בקרבות. המפקדים השתכנעו ושיחררו אותי.

שבת שלום ומבורך
 בשורות טובות והצלחות רבות
שמרו על עצמכם בחופש הגדול
 אוהבכם ומוקירכם
שרגא פרוכטר – ראש הישיבה

